

no in intenzivno vključeni v nastajanje novega podiplomskega študija Statistika, ki naj bi bil tudi vir novih tovrstnih kadorov za delo na področju medicine.

Pouk biostatistike na MF je zelo intenziven na dodiplomski in še zlasti v okviru različnih oblik podiplomskega študija. Inštitut skrbi za pouk biostatistike tudi na Visoki šoli za zdravstvo naše univerze. V okvir podiplomskega pedagoškega dela sodelujejo tudi številni nasveti študentom ob pripravi disertacij, magistrskih in diplomskih nalog, ki ga opravljajo sodelavci inštituta. Prav dejstvo, da inštitut sodeluje pri številnih doktoratih in magistrskih, sam pa ima le nekaj mentorstev, predvsem sodelavcev samega inštituta, kaže, da njegovo delo na tem področju ni ustrezno ovrednoteno.

Poleg sodelovanja v številnih kliničnih raziskavah z načrtovanjem raziskav in biostatističnimi analizami njenih rezultatov so se v zadnjem desetletju močno razvile tudi temeljne raziskave biostatističnih problemov. Pri tem je inštitut razvil intenzivno sodelovanje z nekaterimi sorodnimi centri v ZDA (University of California San Diego in University of Virginia, Charlottesville), Avstriji (Vienna University), Angliji (University of Lancaster) in Franciji (INSERM).

Računalništvo

IBMI je že od začetka intenzivno spremljal razvoj računalništva, saj na njem slonijo vsa orodja za pedagoško, raziskovalno in strokovno delo v informatiki. Poleg tega ga je MF zadolžila za usklajevanje razvoja računalništva na celotni fakulteti in mu naložila skrb za skupno računalniško opremo. Izredno dinamičen razvoj te tehnologije je terjal stalne spremembe. Kartični terminal, ki je bil z najeto linijo povezan z računalnikom Cyber na Republiškem računskem centru, je bil nekaj časa edina računalniška oprema na fakulteti. Ko je leta 1987 fakulteta kartični terminal zamenjala z računalnikom MicroVax z več terminali, je to pomenilo novo kvaliteto pri izvajanju vseh programov. Računalnik, katerega zmogljivosti so bile medtem že občutno povečane, je bil leta 1989 vključen v računalniško omrežje Decnet. Osebnih računalnikov, ki so temu kmalu sledili, pa so odprli nove možnosti in postavili nove zahteve. V kratkem času so posamezne enote fakultete prenesle svoje poslovanje na osebne računalnike. Ko se je pokazala možnost povezave z mednarodnim računalniškim omrežjem, je inštitut izdelal načrt optične povezave vseh enot MF, KC, Onkološkega inštituta in Zavoda za transfuzijo krvi. Ob izdatni podpori omenjenih institucij, Ministrstva za znanost in tehnologijo ter Zavoda za zdravstveno zavarovanje je bil načrt leta 1993 v celoti izpeljan in vse enote MF so dobile dostop do informacijskih virov MF in do svetovnega medmrežja. Hkrati je inštitut uvajal in razvijal sodobne storitve za uporabnike. Začetki elektronske pošte segajo v drugo polovico osemdesetih let, spletni strežnik je bil postavljen leta 1994 in leta 1996 povezan z BS. Leto kasneje je bila nameščena tudi multimedijska knjižnica. Število uporabnikov je že konec devetdesetih let preseglo 2000. Med njimi je največ študentov medicine in zdravnikov.

Ker je bilo treba delavce MF in KC seznaniti z novo tehnologijo, je inštitut oblikoval Izobraževalni tim MF in KC, v katerem sodelujejo računalniški strokovnjaki z različnih enot obeh omenjenih institucij, in leta 1990 organiziral prve tečaje v na novo opremljeni računalniški učilnici. Doselej je bilo na teh tečajih več kot štiri tisoč delavcev MF, KC in še nekaterih drugih medicinskih institucij.

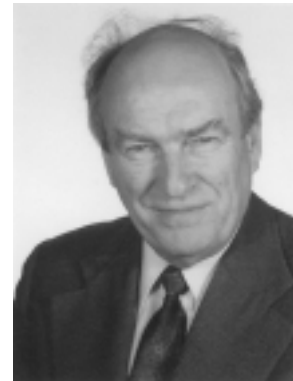
Tudi v prihodnje inštituta ne čakajo spokojni časi, saj se računalniška in komunikacijska tehnologija še naprej razvijata, informacijske potrebe MF pa so vse bolj pestre in zahtevnejše. Mladi, vendar že izkušeni strokovnjaki inštituta s sposobnim predstojnikom, ki uživa njihovo zaupanje, bodo prav gotovo kos vsem izzivom, ki jih čakajo. Še naprej pa bo potrebna izdatna podpora vodstva MF in vseh institucij, ki programe IBMI potrebujejo in financirajo.

Jubileji

EDVARD GLASER – OB OSEMDESETLETNICI

Viljem Brumec

V preteklih dneh je praznoval 80-letnico rojstva prof. dr. Edvard Glaser, specialist transfuziologije, dolgoletni predstojnik oddelka za transfuziologijo in imunohematologijo Splošne bolnišnice v Mariboru. Njegovo življenje in delo sta izjemno mnogoplastni. Povsem izpolnjuje maksimo znamenitega zdravnika Nothnagla, »Samo dober človek je lahko dober zdravnik«, je vrhunski strokovnjak, raziskovalec, univerzitetni profesor, ugledna javna osebnost, izjemni družinski oče, človek in prijatelj, ki ga odlikujejo strpnost, uglajenost in vedrina.

Rodil se je 5. februarja 1922 v Mariboru, kjer je leta 1946 maturiral. Preživel je grozote druge svetovne vojne. Študij je začel leta 1946 na medicinski fakulteti v Zagrebu in bil leta 1952 promoviran za doktorja medicine. Po končanem stažu je bil razporejen na transfuzijsko postajo bolnišnice v Mariboru, leta 1962 je postal njen predstojnik. Leta 1964 je opravil specialistični izpit v Beogradu in postal prvi specialist transfuziologije v Sloveniji. Naslednje leto je bila postaja preimenovana v oddelek za transfuzijo krvi in leta 1973 v oddelek za transfuziologijo in imunohematologijo, kar je bil rezultat odlične strokovne dejavnosti jubilaranta. Imenovan je bil za primarija (1966), leta 1976 si je kot prvi slovenski transfuziolog pridobil akademski naslov doktorja znanosti z disertacijo Preučevanje razširjenosti hepatitisa B antigena in podtipov v zaprtih in polzaprtih kolektivih. Leto kasneje je bil izvoljen za docenta in leta 1982 za izrednega profesorja imunohematologije na medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani. Leta 1993 se je upokojil.

Z izjemno zavzetostjo in odličnim vodenjem je oddelek prešel v učni oddelek, ne samo za Slovenijo, marveč tudi za druge republike tedanje Jugoslavije. Sproti je jubilarant uvajal novosti s področja organizacije, diagnosticiranja in zdravljenja, med važnejšimi so: serološka diagnostika hepatitisa B in C, tipizacija HLA, novi koagulacijski testi in antikoagulacijska terapija, sodobna sterilizacija in uporaba plastičnih sistemov za enkratno uporabo, komponentna terapija (1965), terapevtska plazmafereza, citofereza in izmenjalne transfuzije pri odraslih bolnikih, pranje eritrocitov in priprava trombocitne plazme v silikoniziranih steklenicah (1966), sodelovanje pri intrauterinih fetalnih transfuzijah (1968), forenzična hemogenetika, priprava krvnih pripravkov v zaprtem sistemu, diagnosticiranje tumorskih označevalcev, testiranje vsake doze krvi AHIV (1985), priprava prečiščenega in virusno inaktiviranega koncentrata F VIII (ki ga iz sveže zamrznjene plazme, zbrane v Sloveniji, izdelujejo na Dunaju), ureditev sodobnega centra za hlajenje in zamrzovanje krvi in krvnih komponent, infor-

macijski sistem za vodenje celotne transfuziološke dejavnosti (1991), pridobivanje plazme s plazmaferezo (1996), avtolorna transfuzija (1996), številne nove laboratorijske storitve. Bil je organizator, predavatelj in moderator številnih, tudi mednarodnih, seminarjev in simpozijev o novostih in napredkih v stroki: Transfuziološko-hematološki dnevi, Serološke preiskave nosečnic in uporaba RhoGAM-a (1970), Au/SH antigen (1971), Separacija celic za terapijo (1979), Hepatitis (1981), Medicinska sestra in transfuziologija (1983), Diagnostika inhibitorjev koagulacije in fibrinolize (1983), VIII. kongres transfuziologov in hematologov Jugoslavije v Mariboru (1986), 500-letnica rojstva Andreja Perlacha (1990), 500-letnica rojstva T. B. v. Hohenheima - Paracelsusa (1993), 100-letnica odkritja rentgenskih žarkov (1998), Simpozij transfuziologov Alpe-Jadran (1993) in številnih drugih.

Jubilant se je posvečal tudi pedagoškemu delu, aktivno je sodeloval na številnih kongresih, seminarjih in simpozijih doma in v tujini: Avstrija, Nemčija, Madžarska, Poljska, Grčija, Turčija, Francija, Italija, Anglija, Rusija, Kanada, Združene države Amerike itd.

Njegovi bibliografski podatki obsegajo nekaj sto člankov, prispevkov, samostojnih publikacij in soavtorstvo učbenikov: Mikroanalize fetalne krvi in novejši postopki v porodništvu (Maribor 1971, leto dni kasneje razširjena izdaja v srbskem in hrvaškem jeziku), Perinatalna medicina (Zagreb 1977), avtor in urednik zbornikov: Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus von Hohenheim - Paracelsus (1993), Sto let rentgenskih žarkov skozi prizmo medicine, veterine in medikohistorikov (1998), Separacija krvnih komponent (1979) itn.

Je soavtor zvočnega barvnega filma v slovenskem, nemškem, srbskem/hrvaškem in angleškem jeziku *Morbus haemolyticus fetalis* (Maribor - Zagreb 1969), ki je bil z uspehom predvajan v številnih evropskih državah.

Dolga desetletja se je udejstvoval v strokovni in družbeni javnosti. Bil je dolgoletni predsednik transfuziološke sekcije Slovenskega zdravniškega društva in predsednik Združenja hematologov in transfuziologov Jugoslavije (1984-1986), je dolgoletni predsednik Medikohistorične sekcije Zveze zdravniških društev Slovenije, je ustanovitelj in dolgoletni predsednik mariborske podružnice Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije, predsednik Društva za boj proti raku Štajerske - Maribor, bil je dolgoletni predsednik Sklada za izgradnjo Splošne bolnišnice Maribor, dolgoletni tajnik Slovenskega zdravniškega društva Maribor, je član Mestnega odbora Rdečega križa, član Združenja transfuziologov in imunohematologov Nemčije in Mednarodnega združenja za forenzično hemogenetiko. Številne so njegove pobude za ohranitev mestne identitete Maribora. Bil je izbran za podpredsednika Mestnega sveta Maribor.

Neprecenljiva je njegova zdravstvenovzgojna dejavnost. Opravil je stotine predavanj, obiskal stotine zborov Rdečega križa in aktivno sodeloval pri organiziranju prostovoljnega, anonimnega in brezplačnega krvodajalstva. Aktivno je sodeloval pri oskrbi s krvjo ob nesrečah in katastrofah (Skopje, Črna gora - tudi vodja mariborske kirurške ekipe, vojna za osamosvojitvev).

Profesor dr. Glaser je na mnogih področjih oral ledino. Prejel je številna priznanja in odlikovanja (družbena, lokalnih skupnosti, državna). Njegovo delo ni potekalo brez težav in ovir, bil je svojevrsten entuziast, k razvoju slovenske transfuziologije in imunohematologije je prispeval pomemben pionirski delež.

Čestitamo iz vsega srca in mu želimo predvsem dobrega zdravja, pa tudi, da mu usoda prizanesljivo nakloni še mnogo ustvarjalnih let.

PROF. DR. EDVARD GLASER - PREJEMNIK BRONASTEGA GRBA MESTA MARIBOR

Ljerka Glonar

Dne 14. februarja 2002, Maribor, ob 12.00. Počasi korakam po Gosposki ulici. Prišla sem z vlakom, v katerem mi je uspelo prespati precejšen del poti skozi deževen, siv, prebujajoč se dan - v Maribor. V roki imam povabilo Mestne občine Maribor, podpisano od njenega župana Borisa Soviča, univ. dipl. inž. el. V mestni hiši Rotovž je sprejem, kot piše, prirejen za uglednega someščana in dobitnika bronastega grba mesta Maribor, prim. prof. dr. Edvarda Glaserja, ki je dal pomemben prispevek k razvoju zdravstvene dejavnosti, še posebej na področju krvodajalstva, v mariborski regiji in celotni Sloveniji.

Častni sprejem in podelitev odličja je prejel naš kolega, specialist transfuzijske medicine ob svoji osemdesetletnici. Obdan z uglednimi someščani in člani svoje družine je ob toplih besedah župana sprejel odličje. Profesor se mu je prisrčno zahvalil. V kratkem govoru pa ni pozabil omeniti svojih staršev, ki so ga že v rani mladosti naučili poleg dela spoštovati tudi delovnega človeka.

Proslava je končana, vračam se z vlakom v Ljubljano. V mislih se mi vrste slike na mnoga preživela leta; razgovori s profesorjem ob njegovih prihodih v Ljubljano ali naših v Maribor. Poleg strokovnih debat smo govorili dosti tudi o drugih dejavnostih, glasbi, filateliji, nogometu ipd. Profesor dr. Edvard Glaser je bil rojen 5. 2. 1922 v Mariboru, kjer je končal gimnazijo. Leta 1952 je diplomiral na Medicinski fakulteti v Zagrebu. Zaposlil se je na »transfuzijski postaji« Splošne bolnišnice Maribor, kjer je bila njegova predstojnica dr. Drina Gorišek. Po njeni prežgodnji smrti je leta 1962 prevzel oddelek in ga vodil vse do upokojitve. V rutinsko delo je uspešno uvajal novosti transfuzijske medicine. Po specialističnem izpitu leta 1964, strokovnem delu in delu s krvodajalci je leta 1976 na Medicinski fakulteti v Ljubljani zagovarjal doktorsko temo Preučevanje razširjenosti hepatitis B antigena in podtipov v zaprtih in polzaprtih kolektivih. Po izvolitvi za docenta leta 1977 je bil leta 1982 izvoljen za izrednega profesorja. Bil je dolgoletni predsednik transfuziološke sekcije SZD in je njen častni član. Vsa leta je tesno sodeloval z RK Slovenije. Imenovan je bil za predsednika Odbora za krvodajalstvo in transplantacijo pri RKS. Bil je član Uredniškega odbora »Biltena za hematologiju i transfuziju«.

Napisal je številne strokovne članke. Objavil je tudi samostojne strokovne brošure. Sodeloval je pri izdelavi filma o intrauterini fetalni transfuziji. Organiziral, vodil in moderiral je številne simpozije in seminarje. Predaval je v Sloveniji in zamejstvu. Organiziral in vodil je VIII. kongres transfuziologov in hematologov Jugoslavije v Mariboru leta 1986. Bil je predsednik in častni član te sekcije. Bil je dolgoletni član komisije za specialistične izpite. Sodeloval je pri usposabljanju zdravstvenih delavcev svoje stroke.

Profesor Glaser se je udejstvoval tudi na različnih drugih področjih zunaj svoje stroke. Uvajal je patronažno službo na mariborskem področju. Leta 1961 je bil imenovan za predsednika UO Sklada za izgradnjo Splošne bolnišnice v Mariboru. Je predsednik Društva za boj proti raku v Mariboru, predsednik Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije - podružnica Maribor in predsednik Mediko-historične sekcije SZD. Sodeloval je na simpoziju o 500-letnici rojstva Andreja Perlacha, večkratnega dekana Medicinske fakultete ter rektorja Univerze na Dunaju; na simpoziju ob 500-letnici rojstva Ph. A. Th. B. von Hohenheima - Paracelsusa. Je član Izvršnega odbora visokošolskih profesorjev mariborske Univerze.

Kljub vsej svoji delovni vnemi, ki kot vidimo ni veljala samo transfuzijski medicini, ni nikdar pozabil na svojo družino - le